

Z A P I S N I K
sa LXXII sjednice Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju
i prostorno planiranje Skupštine Crne Gore 26. saziva, održane 18. decembra 2019. godine

Sjednica je počela u 10:40 časova.

Predsjedavao je prof. dr Petar Ivanović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali/e poslanici/e, članovi/ce Odbora: Genci Nimanbegu, Mirsad Murić i Nela Savković Vukčević.

Sjednici nijesu prisustvovali/e poslanici/e, članovi/ce Odbora: Marija Čatović, Ana Nikolić, mr Sanja Pavićević, dr Vera Bulatović, dr Strahinja Bulajić i mr Veljko Vasiljević.

U skladu sa članom 65 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, sjednici su prisustvovala poslanice: Aleksandra Vuković, Daliborka Pejović i Maja Bakrač.

Sjednici su pored članova Odbora, po pozivu prisustvovali: Radana Damjanović, generalna direktorka Direktorata za poljoprivredu u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja, Marija Krstić, načelnica Direkcije za biljnu proizvodnju i inspeksijski nadzor u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja i Agron Ibrahimović, sekretar Sekretarijata za privredu i ekonomski razvoj Opštine Ulcinj.

Rad sjednice su pratili predstavnici medija.

Pošto je konstatovano da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje, za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

1. Konsultativno saslušanje (rasprava) na temu:

„Revitalizacija i zaštita Maslinade i Uvale Valdanos“

*****

1. Prva tačka dnevnog reda – „Revitalizacija i zaštita Maslinade i Uvale Valdanos“

Poslanik Genci Nimanbegu, u svom uvodnom izlaganju ističe da je, preko Sekretarijata Odbora, predsjedniku i članovima Odbora dostavio „Elaborat o stanju maslinade Valdanos - Analiza trenutnog stanja i predlog mjera za revitalizaciju“ iz 2017. godine, koji je radio Biotehnički fakultet u Podgorici. Upoznao je Odbor da se Maslinada Valdanos nalazi sjeverozapadno od grada Ulcinja, a da je eksproprijacija maslinjaka sprovedena 1978. godine. Navodi da Maslinada Ulcinj ima otprilike 80.000 stabala maslina i ukazuje da je najoštećeniji dio koji nije funkcionalan upravo Maslinada u Uvali Valdanos. Saopštio je da ima više lokaliteta koji su ugroženi u Maslinadi Ulcinj. Navodi da je na prethodnom konsultativnom saslušanju prijavio bespravnu gradnju koja je prisutna u dijelu Bažbuljuk u Maslinadi Ulcinj, dok Uvala Valdanos nije još uvijek pod pritiskom bespravne gradnje jer je zaštićena ogradama i štiti je Služba zaštite. Saopštio je da bi posebnu pažnju posvetio dijelu Elaborata koji je sačinio ekspertski tim koji je osnovao Biotehnički fakultet, na zahtjev Opštine Ulcinj i Sekretarijata za privredu i ekonomski razvoj Opštine Ulcinj. Napominje da je Elaborat sačinjen 2017. godine i odnosi se na Uvalu Valdanos i Maslinadu Ulcinj. Saopštio je da je u Elaboratu navedeno da područje koje je ekspropisano 1978. godine obuhvata oko 937.000 m² zemljišta i da se na tom području nalazi 17.825 stabala maslina starih 300 i više godina. Napominje da se na tom području nalaze i stabla čija se starost

procjenjuje i 2000 godina. Kazao je da je početkom 80-tih godina na tom području sagrađeno vojno odmaralište sa prikolicama, montažnim kućicama, četvorokrevetnim bungalovima i sa nekoliko ekskluzivnih vila. Ističe da je taj kompleks prošle decenije napušten i da je sada kompleks u kome se ne odvijaju nikakve turističke aktivnosti, osim što se koristi plaža i dio koji je blizu plaže za kupalište. Kazao je da prostor nije održavan i da je zapušten od 1978. godine i da su na tom području masline koje se 40 godina nijesu održavale. Ističe da su stavovi ekspertskeg tima da je dio maslinjaka gdje se otprilike nalazi 4.500 stabala masline, a koji se nalazi u blizini odmarališta, takođe zapušten i u tom dijelu su sada makije, korovi, kupine, divlji šipak, bršljan, žuka i paprati koji ne dozvoljavaju da se masline razvijaju i održavaju. Dok u drugom dijelu maslinjaka, koji obuhvata 13.300 stabala maslina, po njihovoj procjeni se osušilo 1.300 stabala a 12.000 treba revitalizovati. Navodi da ako bi se maslinada posmatrala kao cjelina procjena ekspertskeg tima je da je 5-10% stabala potpuno osušeno, a ostali dio stabala bi se mogao regenerisati kroz rigoroznu rezidbu i sveobuhvatne agrotehničke mjere. Kada je stanje podzida u pitanju, ističe da je maslinada Valdanos podignuta na terenu koji je veoma nagnut, a podzide, odnosno suvomeđe, su obezbjeđivale zaštitu zemljišta oko maslina, iz koje su se stabla snabdijevala neophodnom vlagom i hranom za opstanak. Kazao je da su danas one većinom razrušene, negdje i nestale i da je to ono što je takođe oštećeno posljednjih 40 godina. Kad je stanje puteva u pitanju, ističe da su postojala tri puta kroz maslinadu koja su potpuno zatvorena i zapuštena. Navodi da je u akciji koja je bila 2015. godine, jedan od tih puteva očišćen ali danas nije više u funkciji. Ističe da je stanje puteva važno zbog zaštite maslinade od požara i drugih oštećenja usljed prirodnih i drugih nepogoda. Što se tiče zdravstvenog stanja maslina, saopštio je da je najveći dio stabala dijelom ili u potpunosti zaraslo u šiblje i puzavice što značajno utiče na njihovo zdravstveno stanje i vitalnost. Saopštio je i da je zabilježeno prisustvo bolesti a da je broj maslinovih mušica u ovom dijelu maslinade bio desetak puta veći u odnosu na drugi dio maslinade, a do dvadesetak puta veći nego što je u tom momentu bio u nekim područjima u Baru, po ovogodišnjem Izvještaju o stanju maslina. Od mjera za revitalizaciju maslina navodi da je obavezna rezidba i da je obavezno uključivanje Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i Opštine Ulcinj u aktivnosti za revitalizaciju maslina. Podsjetio je na obavezu kojom je Odbor 2014. godine obavezao Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja. Ističe da je tada u članu 2 Zakona o maslinarstvu i maslinovom ulju propisano da maslinada Valdanos u opštini Ulcinj, Stara maslina u opštini Bar i Velja maslina u opštini Budva uživaju zaštitu u skladu sa Programom o posebnoj zaštiti masline, koji donosi Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja. Postavio je pitanje predstavnicima Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja koje je aktivnosti Ministarstvo preduzelo u pogledu zaštite kompleksa maslinade Valdanos i da li je donešen Program o posebnoj zaštiti masline. Takođe je zatražio od predstavnika Opštine Ulcinj da iznese svoje viđenje ovog problema i na koji način Opština Ulcinj može da pomogne da se ovaj prostor zaštiti.

Predsjednik Odbora, prof. dr Petar Ivanović je kazao da je prilikom usvajanja Zakona o maslinarstvu i maslinovom ulju kao mjera kompromisa da bi se Zakon usvojio, traženo prihvatanje amandmana kojim se mijenjao član 2, a na koji se sada poziva poslanik Nimanbegu. Podsjetio je da se Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja obavezalo da u skladu sa posebnim programom pruži podršku za revitalizaciju dijela ili u određenom vremenskom periodu cijelog kompleksa, kojem pripada i Maslinada Ulcinj. Međutim, ističe da je bilo dogovoreno da i predstavnici Opštine Ulcinj učine isto, ali da tokom 2015. godine nije bilo inicijativa od strane Opštine, dok je 2016. godine bila Vlada izbornog povjerenja i sve aktivnosti su bile obustavljene.

Radana Damjanović, generalna direktorica Direktorata za poljoprivredu u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja, navodi da maslinjaci u Crnoj Gori shodno Zakonu o maslinarstvu i maslinovom ulju uživaju posebnu zaštitu i zaštićeni su od sječa, uništavanja, oštećivanja ali i od bespravne gradnje na njihovoj teritoriji. Ističe da je maslinada u veoma lošem stanju i da od kad je izvršena eksproprijacija 1978. godine, nije obrađivana, niti održavana. Saopštila je da je zapuštena, a da nijesu primjenjivane agro-tehničke ni pomotehničke mjere potvrđuje i Elaborat ekspertskeg tima Biotehničkog fakulteta. Pored toga što sadrži analizu stanja u Maslinadi, navodi da Elaborat daje i detaljne mjere za revitalizaciju Maslinade Valdanos, obuhvatio je i aktivnosti krčenja i čišćenja puteva, metode rezidbe,

zaštitu masline, sadnju novih sadnica, kao i radove na podizanju i popravci podzida. Kazala je da Elaborat ukazuje na značaj Maslinade Valdanos, ne samo sa ekonomskog aspekta, nego i sa aspekta zaštite životne sredine. Takođe, ekspertski tim u Elaboratu procjenjuje da su potrebna finansijska sredstva u iznosu od 1,6 do 2 miliona EUR-a za revitalizaciju Maslinade. Ističe da je Ministarstvo od donošenja Zakona, a i prije, bilo aktivno i pokrenulo brojne inicijative, čiji je cilj bio revitalizacija ovog dijela Maslinade Valdanos. Podsjetila je da je da su tokom 2013. godine vođeni razgovori sa NATO-om o predlogu projekta koji je imao za cilj da se prostor očisti i privede namjeni. Međutim, projekat nije podržan. Saopštila je da je nakon toga tražena i podrška Međunarodne organizacije za maslinu, ali da nije bilo rezultata, s obzirom na činjenicu, da međunarodne organizacije traže garanciju da svaki projekat bude održiv. Upoznala je i sa nizom sastanaka sa nadležnim ministarstvima, na kojima se razmatrala mogućnost pokretanja aktivnosti raščišćavanja ovog prostora. Navodi da se nije mnogo uradilo, jer u suprotnom Maslinada Valdanos danas ne bi bila u takvom stanju. Podsjetila je da je bivšim vlasnicima 2004. godine bilo ponuđeno da obrađuju i održavaju te maslinjake ali nije bilo inicijative sa njihove strane. Mišljenja je da je Elaborat veoma dobro urađen i da nije suština u tome da se maslinjak očisti i privede namjeni, već da se održava nakon svih sprovedenih aktivnosti. Smatra da u rešavanje ovog pitanja treba uključiti i sve zainteresovane strane, ne samo Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, već i Ministarstvo finansija, Ministarstvo odbrane, lokalnu upravu, maslinare, nevladine organizacije. Ističe da će Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja inicirati sastanke i razgovore, da se nađe najbolji način i rješenje za rješavanje ovog problema.

Dr Marija Krstić, načelnica Direkcije za biljnu proizvodnju i inspekcijski nadzor u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja, ističe da je Valdanos kompleksan problem. Navodi da je država Crna Gora kada je dobila Maslinadu od Vojske Jugoslavije pristupila akciji nalaženja rješenja, kako da se revitalizuje taj kompleks. Podsjetila je da bivši vlasnici nijesu bili zainteresovani za održavanje maslinjaka, iako im je bio ponuđen ugovor za simboličnih 1 EUR, da obrađuju i ubiraju plodove svojih maslina. Saopštila je da je bio nemaran odnos prema maslinama i šire od Valdanosa. Istakla je da država svake godine finansira i daje preporuke za zaštitu masline. Maslinari nijesu nalazili interes, da finansijski učestvuju u zaštiti masline od prouzrokovala bolesti i od štetnih organizama. Naglasila je da je država finansirala avio zaštitu masline, 650 ha zemljišta, od najagresivnijeg štetnog organizma za maslinu, maslinove mušice. Međutim, ni tada masline nijesu mogle u potpunosti da ispolje svoj rodni potencijal, jer nijesu štice od drugih patogena i drugih štetnih organizama. Stoga je, kako navodi, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja kreiralo određene mjere zaštite masline adekvatne našim uslovim privređivanja, jer sprovođenje avio zaštite u dužem vremenskom periodu nije bilo kompatibilno sa načelima održive poljoprivrede. Smatra da proizvođači ne štite adekvatno svoje masline. Podsjetila je da kada su masline na području Polimlja bile zaražene virusom, naišli su na veliki otpor proizvođača da iskrče zaražena stabla, koju ističe kao jedinu mjeru protiv virusa. Smatra da Valdanos ne bi ugrozio maslinjake okolo da su se sprovodile blagovremene i adekvatne mjere zaštite. Navodi da se proizvođači vraćaju maslini i da u velikoj mjeri koriste mjere podrške za revitalizaciju. Ističe da se bilježi blag napredak u sektoru maslinarstva. Zatražila je od poslanika Nimanbegu pojašnjenje za aktivnosti službe zaštite u Valdanosu.

Predsjednik Odbora, prof. dr Petar Ivanović je pojasnio kada je u pitanju podrška inicijative od strane NATO-a, da je predlog inicijative dostavljen kroz poseban naučni program NATO-a i da je inicijalna podrška raščišćavanju Maslinade Valdanos dobijena. Prije odlaska sa mjesta ministra poljoprivrede, dao je sugestiju da se nastavi sa inicijativom, ali mu nije poznato da li je i pta u međuvremenu urađeno. Što se tiče IOK-a navodi da nije iskazano razumijevanje zbog velikog iznosa sredstva koje je trebalo izdvojiti. Podsjetio je da je bilo još nekoliko inicijativa, koje se vezuju za ovaj program, tj. za član 2 Zakona o maslinarstvu i maslinovom ulju. Smatra da se sukob otvara na relaciji između države Crne Gore kao vlasnika, bivših vlasnika koji bi mogli potencijalno da upravljaju, opštine Ulcinj na čijoj se teritoriji nalazi Maslinada i nevladinih organizacija. Mišljenja je da se zainteresovane strane moraju uključiti kako bi se problem Maslinade Valdanos mogao riješiti.

Agron Ibrahimović, sekretar Sekretarijata za privredu i ekonomski razvoj Opštine Ulcinj, ističe da Opština Ulcinj u Uvali Valdanos i Maslinadi vidi sljedeće probleme: revitalizacija postojećih stabala, zaštita od požara, zaštita protiv štetočina, pravni okvir za pomoć tom području i bespravna gradnja. Kad je u pitanju zaštita od požara, saopštio je da je Opština Ulcinj u toku izrade plana za zaštitu od požara na cijeloj teritoriji Opštine Ulcinj, sa posebnim naglaskom na Uvalu Valdanos, Bažbuljuk i Mavrijan. Ističe da se tim planom predviđa izgradnja hidranata i izgradnja puteva, staza kroz Maslinadu radi zaštite od požara. Kazao je da je za tu namjenu Opština budžetom opredijelila 20.000 EUR-a. Podsjetio je na požar koji se dogodio u septembru 2018. godine na područjima Bažbuljuka, Mavrijana i Valdanosa. Kazao je da je procijenjena vrijednost štete iznosila 869.063 EUR-a. Ističe da se tom prilikom Opštini Ulcinj obratilo 46 vlasnika katastarskih parcela na kojima je izgorjelo 1.275 maslina u potpunosti, djelimično je izgorjelo 24 stabla i 213 mladih stabala je izgorjelo u potpunosti. Navodi da Opština Ulcinj predlaže da se nađe pravni okvir za pomoć, za revitalizaciju tih područja. Saopštio je da je Opština Ulcinj zadovoljna postignutim rezultatima, kada je u pitanju revitalizacija maslina u privatnoj svojini. Međutim, iskazuje nezadovoljstvo stanjem u kojem se nalazi blizu 18.000 stabala i subvencijama Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja kada je u pitanju revitalizacija starih stabala. Stoga smatra da je za to područje potrebno naći rješenje, da bi se ta stabla stavila u funkciju proizvodnje. Kada je u pitanju bespravna gradnja, ističe nezadovoljstvo Opštine Ulcinj rastom bespravne gradnje na jednom dijelu područja. Saopštio je da je Opština Ulcinj zainteresovana da zaustavi svaki vid devastacije prostora na tom lokalitetu uz saradnju sa drugim nadležnim institucijama. Navodi da je Prostorno-urbanističkim planom predviđeno da se dio zone, tj. zona Maslinade proglasi spomenikom kulture. Kada je u pitanju rod, ističe da je ovogodišnji prinos bio veoma loš. Kao razloge navodi parcijalnu primjenu agrotehničkih mjera i vremenske uslove koji su bili nepovoljni za rast i razvoj masline. Predložio je standardizaciju proizvodnje, edukaciju proizvođača, iznalaženje tržišta za plasiranje tih proizvoda. Istakao je da je Opština Ulcinj izradila projekat za dobijanje oznake geografskog porijekla, a namjera je da se uvrsti i maslinovo ulje. Navodi da je sljedeći korak Opštine Ulcinj pokretanje procedure kod nadležnih organa kako bi se utvrdilo koji sve proizvodi mogu dobiti oznaku geografskog porijekla. Takođe, zahtijevao je da se u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja razmotri mogućnost udruživanja proizvođača u vidu klastera, jer pojedinačno proizvođači nijesu konkurentni na tržištu. Takođe, predložio je da se sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma sagleda mogućnost da se taj lokalitet turistički valorizuje.

Poslanik Mirsad Murić je kazao da je primorski dio prepoznatljiv baš po maslini. Ističe da je zainteresovan da se riješi problem maslinjaka u Crnoj Gori, jer su ipak sve mediteranske zemlje po tome prepoznate i mišljenja je da i država i opštine preduzimaju mjere ali ne dovoljno. Smatra da bi Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Opština Ulcinj, u saradnji, trebali pristupiti rješavanju problema maslinjaka, konkretno obrazovanjem tima eksperata iz svih oblasti koji bi sarađivali. Navodi da je revitalizacija jedan zahtjevan i skup proces. Upitao je predstavnike Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i predstavnika Opštine Ulcinj da li su formirali stručne timove koji bi od EU tražili sredstva za ovu namjenu, sada kada je otvoreno Poglavlje 27, s obzirom da je ovo i ekološko pitanje. Takođe, zatražio je informaciju o njihovoj saradnji.

Poslanik Genci Nimanbegu je izrazio zadovoljstvo što se na Odboru raspravlja na temu „Revitalizacija Maslinade Valdanos“. Odgovarajući na pitanje gđe Krstić koje se odnosilo na Službu zaštite na području Maslinade napominje da je to područje zaštićeno ogradom, zaštitari borave na kapiji i građani ne mogu ući na to područje. Ističe da je vlasništvo ključno pitanje, a da je vlasnik država. Navodi da vlasnik ne brine dovoljno, o čemu govori činjenica da se na tom području nije ništa radilo od eksproprijacije tog područja. Smatra da je kooperativa jedini način da maslinari imaju motiva da brinu o svom imanju i da se ekonomska isplativost može ostvariti jedino na većem broju stabala. Mišljenja je da je potrebno zakonski omogućiti maslinarima da rad bude ekonomičniji i isplativiji. Napominje da su sve inicijative za čišćenje Maslinade u Valdanosu pokrenute od strane bivših vlasnika i Udruženja za povratak imovine. Istakao je da Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja može koristiti sredstva podsticaja koja su nuđena bivšim vlasnicima da bi to revitalizovali. Uputio je pitanje predstavnicima Ministarstva

šta predviđa Strategija maslinarstva u Crnoj Gori i da li je donešen Program posebne zaštite masline, a ako nije zašto nije donešen. Pozvao je Odbor da se posjeti Uvala Valdanos, kako bi se na terenu upoznali sa problemom. Mišljenja je da milion EUR-a za revitalizaciju nije velika suma novca, ako se ovaj iznos podijeli po godinama. Ističe da zaključke koje donese Odbor, treba donijeti konsenzusom i uključiti Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja u njihovu realizaciju. Smatra da u ovom slučaju lokalna samouprava i bivši vlasnici nijesu odgovorni, odgovorna je država kao vlasnik da se u skladu sa zakonskim odredbama brine o Maslinadi. Pitanje povraćaja je ključno i navodi da je proces u toku a kako će biti okončan nije nadležnost ovog Odbora.

Predsjednik Odbora, prof. dr Petar Ivanović ističe da je jedno pitanje oko koga je Odbor saglasan da nije iz njegove nadležnosti pitanje povraćaja imovine. Drugo pitanje nije pitanje vlasništva, već upotrebe prostora i njegove osnovne namjene. Smatra da postoji nekoliko zakona koji opredjeljuju značajnu ulogu lokalne samouprave u definisanju namjene prostora.

Poslanik Genci Nimanbegu je saopštio da je u Prostorno-urbanističkom planu opštine Ulcinj definisana namjena tog područja.

Agron Ibrahimović, sekretar Sekretarijata za privredu i ekonomski razvoj opštine Ulcinj navodi da je po Prostorno-urbanističkom planu za Uvalu Valdanos vršena prenamjena, iz namjene za turizam u namjenu za sport i rekreaciju, a dio gdje su masline je poljoprivredno dobro. Saopštio je da se očekuje da Ministarstvo održivog razvoja i turizma donese Odluku da se raspiše javni poziv da bi se donijela nova Državna studija lokacije. Podsjetio je da je predviđeno da se Maslinada proglasi spomenikom kulture.

Predsjednik Odbora, prof. dr Petar Ivanović je naglasio da je sa stanovišta namjene Maslinada poljoprivredno dobro i kao takvo bi eventualno mogao biti spomenik kulture, dok je dio koji se odnosi na plažu namjenski opredijeljen za sport i rekreaciju. Stoga, po namjeni ovo područje pripada državi Crnoj Gori. Ističe da je samim tim, stvar vlasnika kada će i na koji način prostor privesti namjeni. Ukazao je da je tokom rasprave, stalno prisutan jedan problem, a to je konstantna inicijativa od strane države da se u održavanje Maslinade uključe bivši vlasnici. Ističe da do sada nije napravljen dogovor, sporazum ili ugovor kojim bi se definisala međusobna prava i obaveze. Ocjenjuje da smisao rasprave treba da ide u pravcu da se podstakne država i bivši vlasnici da što prije dođu do dogovora, ukoliko to bivši vlasnici uopšte žele, a ako iz bilo kog razloga ne žele, tim problemom se mora baviti država preko resornog Ministarstva ili u saradnji sa Opštinom Ulcinj. Ukoliko bivši vlasnici budu zainteresovani za dogovor, sugerisao je da se dogovor orochi, da se jasno i precizno definišu međusobna prava i obaveze. Ističe da se dijelom područja koji se odnosi na sport i rekreaciju Odbor ne može baviti, već jedino dijelom koji je registrovan kao poljoprivredno dobro. Prvi korak bio da se podstaknu država i bivši vlasnici da postignu dogovor i potpišu sporazum kojim bi se precizirala međusobna prava i obaveze, uz pomoć Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i stručnih lica iz ove oblasti. Saopštio je da bi drugi korak bio utvrđivanje potrebnih finansijskih sredstava za projekat. S obzirom da bi to bio višegodišnji projekat, sugerisao je da bi trebalo vidjeti koje je institucije potrebno uključiti u projekat. Ukazao je na potrebu timskog rada, da se to što je osnovni cilj postigne u razumnom roku. Smatra da bi prvi zaključak morao biti pozivanje predstavnika države i predstavnika bivših vlasnika da potpišu međusobni sporazum i riješe pitanje sadašnjeg stanja i budućeg održavanja. Ukazao je da se država ne može baviti maslinjacima, osim na način da se osnuje društvo sa ograničenom odgovornošću koje bi se bavilo ovim poslom.

Poslanik Genci Nimanbegu je predložio da se organizuje sastanak Odbora sa predstavnicima bivših vlasnika da iznesu svoja očekivanja i mogućnosti i ono što bi mogli ili željeli da urade. Smatra da studija treba da uključi i zaštitu od požara. Navodi da očekuje od Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja odgovor da li postoji Program zaštite masline i ako ne postoji, ko treba da ga inicira, da li opština Ulcinj ili bivši vlasnici. Ocijenio je da revitalizacija po tržišnim cijenama za 17.000 stabala ne bi prešla 10 EUR-a po stablu, shodno navodima iz Elaborata Biotehničkog Instituta.

Dr Marija Krstić, načelnica Direkcije za biljnu proizvodnju i inspekcijski nadzor u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja, je saopštila da Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja podržava postepenu revitalizaciju masline. Navela je da se za stabla masline koja su jako visoka, za vraćanje rodnog stabla nazad, izdvaja 5 EUR-a po stablu i ističe da to ne predstavlja veliki rad i da je to stimulativna mjera.

Radana Damjanović, generalna direktorica Direktorata za poljoprivredu u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja smatra da procjena potrebnih sredstava za revitalizaciju po Elaboratu, a koja je pomenuo poslanik Nimanbegu, ne predstavlja puno novca. Navodi da je suština na koji način će Maslinada nakon revitalizacije da se održava. Kazala je da nije rješenje da se izdvoje sredstva za revitalizaciju, da u takvom stanju opstane par godina i da se nakon toga opet suoče sa istim problemom. Odgovarajući na pitanje poslanika Nimanbegu istakla je da nije donešen Poseban plan zaštite masline. Navodi da Strategija poljoprivrede koju donosi Ministarstvo sadrži elemente i segmente o maslinarstvu, stanje u sektoru maslinarstva i preporuke na koji način da se sektor unaprijedi i predlaže mjere podrške koje Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja svake godine realizuje. Osvrnula se na par komentara gđina Ibrahimija. Navodi da je problem bespravne gradnje, koji je pomenuo gđin Ibrahim, problem sa kojim se Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja danas učestalo sreće. Kazala je da su poljoprivredni inspektori po prijavama Udruženja maslinara iz Valdanosa izašli na teren i utvrdili da se u dijelu iznad ekspropisanog dijela Maslinade grade turistički objekti za koje su poljoprivredni inspektori napisali prekršajne naloge i procesuirano je 11 lica. Takođe, navodi da je porušen bespravno sagrađen stambeni objekat na području Bažbuljuka, na području gdje je ranije bio požar. Saopštila je da je Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja nedavno održalo sastanak sa predstavnicima maslinara, na kome su zatražili od maslinara da po tom pitanju budu više aktivni, jer Ministarstvo sa osam poljoprivrednih inspektora ne može svakodnevno biti na terenu. Ukazala je da bi isto tako trebali da saopštavaju svoje potrebe kako bi im Ministarstvo moglo pružiti podršku da bolje rade i privređuju. Smatra da bi poljoprivredna i komunalna inspekcija trebalo više da sarađuju. Što se tiče predloga Opštine Ulcinj koji se odnosio na standardizaciju proizvodnje, edukaciju proizvođača, dodjelu oznaka geografskog porijekla i udruživanje u sektoru maslinarstva navodi da Ministarstvo sprovodi sve te aktivnosti godinama unazad i da se za te aktivnosti opredjeljuju sredstva Agrobudžetom. Ističe da kada je riječ o standardizovanoj proizvodnji da je ona uređena pravilnicima o proizvodnji maslinovog ulja i njegovoj kategorizaciji. Saopštila je da svi proizvođači, ne samo maslinari treba da primjenjuju dobru poljoprivrednu praksu, dobru prerađivačku praksu i da su za te namjene predviđena sredstva u Agrobudžetu. Kazala je i da je edukacija proizvođača takođe stalna aktivnost i da savjetodavci Ministarstva rade na terenu sa poljoprivrednim proizvođačima i svojim stručnim savjetima pomažu proizvođačima da svoju proizvodnju održavaju i unapređuju. Kad je zaštita masline u pitanju, napominje da su pored savjetodavaca uključeni i Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove čija je to nadležnost. Biotehnički fakultet prati razvoj štetnih organizama i o tome redovno obavještava nadležne službe i proizvođače i daje preporuke o mjerama koje treba preduzeti. Što se tiče oznaka geografskog porijekla navodi da postoji interesovanje proizvođača, ali to zahtijeva udruživanje proizvođača, jer je za pojedinca to težak i veliki posao, često neostvariv. Napominje da se sredstva obezbjeđuju Agrobudžetom, duži niz godina, za podršku organizacijama proizvođača i kooperativama, koja uglavnom ostanu neutrošena. Mišljenja je da je potrebno naći najbolji način za rešavanje pitanja revitalizacije. Ističe da je interes svih da se Maslinada zaštiti i kada se opredijele sredstva i dovede se u pristojno stanje, treba naći način kako da se upravlja kompleksom.

Agron Ibrahim, sekretar Sekretarijata za privredu i ekonomski razvoj Opštine Ulcinj, odgovarajući na pitanje poslanika Murića navodi da saradnja Opštine sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja postoji na potrebnom nivou. Saopštio je da savjetnici iz Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja edukuju zainteresovane poljoprivredne proizvođače i gazdinstva. Ističe da će nastojati da se unaprijedi saradnja i po osnovu zainteresovanosti registrovanih poljoprivrednih proizvođača.

Predsjednik Odbora, prof. dr Petar Ivanović je predložio, a Odbor se saglasio, da svi učesnici konsultativnog saslušanja u roku od sedam dana od dana održavanja sjednice, dostave predloge zaključaka Sekretarijatu Odbora koji će ih objediniti i dostaviti Odboru. Predlaže da se nakon usaglašavanja Odbora oko zaključaka, zaključci dostave Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja i Opštini Ulcinj.

*****

Sjednica je zaključena u 12 sati i 10 minuta.

SEKRETARKA ODBORA

mr Milena Kapa

PREDSJEDNIK ODBORA

prof. dr Petar Ivanović